

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilvántartási díja 50 fillér.

Főszerkesztő:
ZRINYI KAROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és felelős: STRAUZS SÁNDOR.

Péter és Pál.

Ha a régi romantika már nem is él oly élénken az emberek lelkületében, ha szívünkben ki is halt a poezis iránti érzék, azért Péter és Pál uramék ünnepnapját nem lehet mégsem elválasztani azokról, a talán ósdiak is felső rekvizitumoktól, melyek az aratás tényével a legszorosabb kapcsolatban vannak.

Ilyenkor szerte az országban felhangzik a kaszapengés s az aratók vidám dalaja tölti be a léget. Az aranykalászos rónaságon, rendre hull le az isten áldása s a marokvető lányok acélos bronckarjai szorgosan munkálkodnak azon, hogy az élet melőbb biztos s védett helyre kerüljön.

A vidéki, romlatlan kedélyek ilyenkor áhítattal tekintenek fel az Egek Urához, hogy ismét érezte velünk határtalan jóságát s a verejtékes munka gyümölcsétől nem fosztott meg minket, sőt telítse azt áldásteljes kezeivel.

E nap sugaras, teli étellel s való romantikával való ünnepet nem lehet elszakítani semmiféle modern átlanokkal s a nép hívő lelkéből nem lehet kiirtani Istenbe vetett bizodalmit, mely minden bajában az egyetlen megmentő s vigasztaló menedékhelye. A modern álapostolok hiába próbálkoznak, hogy Péter és Pál ünnepére ürömcseppeket vegyítsenek azáltal, hogy a termés learatását izgalgó szónoklatokkal s titkos gyülekezeteikkel megakadályozzák. A józan nép tudni

fogja, hogy minő haszon származhatik abból, ha hallgat azokra, kik a rosszra csábítják, vagy pedig ha saját lelkismereitük s józan megfontoltságuk diktálta ösztönüknek engedve, vidáman, dalos ajakkal látunk neki az esztendő egész munkájának értékesítéséhez.

Ma még aranymezőhöz hasonlatos a rét s a szántó; ma még ott hullámszik az élet-sugárzó hullámverése. De holnap már a villogó kaszák könyörtelenül kaszabolják le a büszke s alázatos teli kalászokat, hogy kezesekbe rakva az áldást, ellássák magukat s az egész országot mindennapi kenyérével. Minő dicső, minő magasztos hivatás étellel látni el minden teremtet lényét e közös hazának. Minő szép s lélekemelő hivatás a testi erő pompázatos működtetése. S ettől a gyönyörűségtől, ettől az áldásos működéstől akarják véreinket eltéríteni azok, kiknek kezére a viszály magvát elhárította s akik a sátánnal cimborálva nem törődnek azzal, hogy hová juttatják átlanaikkal a nép egyszerű gyermekeit. Csak ők találják meg mellette számadásukat.

Péter és Pál ünnepére csillágnak a kis kápolnák harangjai. Arra kódnak a templomok tornyában függő ércnyelvek s ájtatos lélekkel ünnepi külsővel jelenik meg minden egyes igaz magyar az Ur színe előtt, hogy oltára előtt leborulva hálálkodjék végtelen kegyelmé s határtalan jóságáért.

En jó magyar népem ki ezeréven küzdött bűbánságon s három folyamán öntözte s négy bérce által körözött hazában, hallgass józan eszedre, mely mindenkoron

kimentett a fenyegető örvények elnyeléssel rémítő veszélyeiből s ne állásd magad azokkal az üres és hiú illúziókkal, melyek miként a pusztá delibábja, csak felfordított tornyokon s megfordított kastélyokra vezet, de a melyekből, miként a hinárba jutott szerencsétlen ki nem evickélhetsz s csak a meglevő javadat kockáztatod. Péter és Pál tenkölt ünnepnapján térd magadba s a történelem tanulságain elmerengve, gondold meg, hogy ezer esztendő küzdelmes multja érelt telt arra, hogy egy szebb, boldogabb, fényesebb jövőnd jutalmazza eddigi munkálkodásodat.

Hét horvát, meg — én.

írta: Kontler Gyula.

Mostanában hängeszem Horváth Mihály nagy történelmi művét, mely a célzatában s eszékmenyeiben oly lényeges, végső következményekben pedig oly mélységes fajtálommal ellátott szabadságharcunk tárgyalja.

Nem tagadom, — néha végig folyja arcomat egy tűzfél telített könyvzapor; majd lázban ég aroom. Aztán látva a hitvány eszközökkel dolgozó, jellemtelen kamarilla fotográfusait kacsagok is. De végül egy megnevezhetetlen érzés arra késztet, hogy gondolkodjam.

A széleselyes véletlen-e, vagy az átkos fatum, nem tudom mi oly sokszor állítja elénk ugyanazon alternatívákat. S ilyenkor olyan jó eső, megnyugtató érzések ököz, ha valaki tud s akar gondolkodni!

Levél a kartbausi barátokhoz.

— A Muraköz eredeti tárcája.

Memento mori!

En a holtakról nem emlékezem,
Mert minden egy emlék új sebet üt,
A sok sebből hamar elvérzeném,
Annyi halottam lékszik mindenütt.
Mindent elveszték én, mi drága volt,
Apa, anya, testvér, mind rég pihen,
Az is, akit hán szerettem egykor,
Máskor mondja a drága szót: hivem!
Nagyrörös, életkedv és remény,
Halott bennem minden szebb érzemény.

En egy élet éneklet mostan itt,
Kinek derűs lavasz sohasem jutott
Ki álmagat, vágytelten kergete
A lét útját, mely tőle meguntott
Abánidai répké delibábok
Foszányain kereséka jávalt,
Célt soh sem ért, csalódtan nézheté
Elűnni a színekben ragyogó.
Több volt felkben a nem földi kincs,
Melynek pedig ide lenn ára nincs.

Ifjusága így folyt örömtelen,
Eszményekért küzdő harcok között,
Egy volt, ami lelke egyságyát
Megtartá a zűgő áram fölött.
Enyhe szelid kezével néhanap
Megsimitá a Músa — homlokát.
Es ő dalolt; kobzának hurjai

Bús skálákban zengtek el bántat.

A költséget magasztos temploma.

Lett ezennel állandó otthona.

A férfior rögös útát hezott.

Ösvényén s ő megsemm ösügedett.

Vok lelkében akkor meg egy virázs.

Mely kéteyle fölé emelkedett.

Ez volt a hit, hogy minden hej közt.

Van egy mentvár, felhőknél, az Es.

Ott segély vár minden küzdőre, vagy.

Ráporrást jutt minden enyhe vég.

Az ösölle bírtok haván, derén.

Mind lefagyott, mi eddig biztat!

Tájékozatlan állt romok fölött.

S a temetők csendjét járta soká.

Halmi akart, mert hisz kifáradott.

Boskalt fagyos szívesztől, szívesztől.

Meghasznált lelke erőteljes.

Kivánczolt léleke elé.

Akkor egy hang intelve szóla fel:

Ember hitet soh s adja fel!

De mit tegyek? Kinek egy léten.

Alma, vágya soh sem teljesült.

Kinek napja örökké bús, borús.

S a merre jár, meg az ég sem derült.

Ezt kérdező tétova hängokon.

Bús emberin s rá visszhang ez leve:

Ha esalódtál, ha tétl küsem szert,

Van még bántott szívednek egy helye.

A kolostor falai közt neked.

Lágy harangok majd üdvöt zengenek.

Eflaglom a bús ember helyét.

S missziónt filozófok jóvok.

Szent házatok hanghatal csarnokán.

Térdeszem szent fogadást körök.

Dal és kacajtól távol lesz szívem.

Éleltek minden földi nyel.

Bentül ajkam más hangot nem leszen.

Mint öröké csak Isten csalogat.

S ha veletek társatalkozom.

A mentemotomom s hangozatom.

Halott leszek, én is, életem.

Ti veletek, egy én halott.

Csak én egyet kérem: árkítságu!

Ha lombosú erdőből van ott.

Eszékintés, ha hiszszetok haragotok.

Elkonga az Ave Mária — szent.

Abalakom kitárva hallhassam.

A csalogány bírtok dalait.

A dudától s gyágharost vettem.

Fülgemé dalom sirjon dekkom.

S bódog leszek, fogadom, lérem.

En nézettek szírem rejtek.

Régre este, a szél éjféli.

Térdeszem az óhán léptem, eszék.

Ajam folyton imádságot morzsol.

S könyvezem a rég elhaltak.

Szárványos ifjokor éleim.

S az elvesztett ideiókat.

Egyzer ázám mekkorá phénia.

Kivihettek és — Memento mori.

Zombory Gyula.

Tagadhatlan, hogy a 48-as idők aktív személyei, vagy ha tetszik így — embercsoportjai közül a legáltalánosabb szerep horvát testvéreinknek jutott. Tekintve kicsi számukat s azon körülményt, hogy az abszolutizmus uralommal együtt járó szellemi pangás, kulturálatlanságot nemzetünkkel együtt ő is éreztek, nincs mit csodálkoznunk azon, ha hozzá tapadtak a később megutált mézes madzaghoz.

Ők sem voltak különbek Európa többi népeinél. Ők is szent csodálattal, vágyódással tekintettek fel a Szabadság lengő ruhájú istennőjére. De — s ebben van tragikumunk oka! — annyira vágyódtak a Szabadság meióg ölébe, hogy szinte meg sem látták, nem is érezték, hogy hopp! — hiszen már benne is vagyunk.

Ezen sincs miért csodálkoznunk. A tudatlan tömeget az érzelem, legyen az szügerált, vagy telekből fakadó, — mindegy! — vezérli. Itt nincs szava az észnek. Nem remít a jövő szédítő örvényeket rejtő útja. Itt nem számolnak a múlttal, mert nem kell sem kiindulási helyes alap, sem pedig precíz cél: csak egy valami kell, hogy az érzelmetől billencskébe rakott akarás tombolhasson. Ez általános emberi vonás, reá huzható bármely kaptafára. Ne írlozzunk tőle!

A jogos alap s pontosan látott cél nélkül hadakozó akarás pedig olyan, mint egy romlott gép: zug, zakatol, örült irammal rohan egy ideig, aztán — holpontra jut s megáll.

Ez történt horvát testvéreinkkel is, kik a gyászos bukás után, bárhogy is meresszessék szereiket, nem lették meg a kiindulási ponthoz való visszapotlyanásukat.

Ezer megfizetett kar mutatta ezen ok rejtkehllyét: — erre túl a Dráván...

... S azóta sok idő pergett le. A hajdan tüzes ifjak ma ezüsthajú jámbor nagypapák. De az ifjú nép sem tudja máig, hogy a gyászos napok igazi oka hol s merre rejtőzik. Még ma is merednek karok, a Dráván-innenre mutatva... s a szerencsétlen ifjú nép még ma is hisz... remél...

Pár nappal ezelőtt egy kupéba kerültem egy nagyszámú szegény embercsoporttal. Egy részüik élénk pipaszónál tárgyalt a napi politikai eseményekről. Egy kisebb csoport pedig hallgatott mélységesen; még csak nem is pipáltak... Érthető kíváncsisággal figyelték őket. Egyik markosabb magyar legény, az inenső csoportban heves gesztusokkal magyarázta, hogy nem sokára »menni köll». — Üdök, a királjászmát, mondogatta nagy hetykén; — kezdjük a zsidón, aztán gyűnnek a melákok... szerviánok, krobótók...

A kisebb, eddig hallgatag csoport ijedten pillant fel; csupa szem-fül mindegyik. Hallom, mint sugja az egyik: »buntornik».

Értettem mindent. Ezek az atyafiak horvátok. Nosza, ugrassuk ki őket a bokorból. Iszonyu elszánt arccal rágra kezdtem fűyülni a horvát himnuszra.

Ami erre történt, azt látni kell, elmondani nem lehet. Felragyogott az arcuk, egy pillantás alatt otthonosan érezték magukat. Imponált nekik jómagam vasalt ruhába bújtatott 2 méter magas személye... A Titanic szerencsétlenjei sóhajtottak volna így fel, ha a mentő gőzös idejében érkezik. Mindjárt meg is szólítottak, persze horvátul s érdeklődtek, hogy az utóbbi héten mi történt »otthon» — mert ők ennyi ideje vannak távol s csinálják a vasúti uttestet.

Bocsássa meg az Isten, de becsaptam a kedves atyafiakat. Elmondottam nekik, hogy a népel felvilágosította a Bán arról,

hogy a magyarok javukat akarják s azok, kik az ellenkezőjét tanítják, csak a nép becsapására utaznak. Mindezt belátva a nép, megölte Magácsot s a többi »jó horvát» urakat s mindennévé külték a horvátok mellé a magyar zászlót.

— Ez nem igaz, jelentették ki egyhangulag.

— Nézzék meg személyesen s akkor hisznek.

Egyik idősebb munkás méltatlankodva jelentette ki, hogy még csak beszéltem. Tűzrel tanította: Krmace su magjari...

— Barátom, csalódik, én inondom ezt becsületes szívvel.

Annyi őszinteség, lelkesültség sugárzott szavaimból (pardon az öndicséretért!) — hogy végül zavarba jöttem. Láttam, mint idézik emlékeztükbe azt a Dráván-innenre mutató kezet, én pedig csak beszéltem. Tűzrel. Szenvedéllyel. A meggyőzés minden akaratával. S elértem azt, hogy szánszandó orcával, szívükben a kétely minden férgével váltunk el.

Ha akadna művész, ki eme derék horvát hallgatók közül csak egyet is érbe gyurnra s ez szobrot a zágábi Jellasiccsal szemközt állítanak, mondván: »Ime két horvát — úgy a szemléltő igazán, szívöl kacagna.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Te Deum.** A múlt hetek az iskolák záróvizsgálatának a hetei voltak. Úgy a polgári fiú- és leány, mint az áltami elemi iskolában is a hét folyamán véget értek a záróvizsgálatok s ezzel mindkét helyen a tanévet is ünnepélyesen bezárták. A polgári iskolában hétfőn, az elemi iskolában pénteken tartották meg a Te Deumot. Az ifjuság a templomba vonult s utána lefolytak az iskolai ünnepélyek, amikor az igazgatók beszédet intéztek az ifjusághoz s következett a szorgalmas tanulók megjutalmazása. Pénzt, majd könyveket osztottak ki, mint különféle alapok kamatait a szorgalom megjutalmazására s a jövőre való serkentésül.

— **Képesítő vizsgálatok.** A helybeli áll. tanítóképző-intézetben múlt kedden fejeződtek be a több hétig tartó tanítóképesítő-vizsgálatok. Tanítóképesítő vizsgálatra jelentkezett 26 rendes növendék s egy magántanuló. Tanítóoklevelet szerzett 26 tanítólélőlt; egy 1 esztendőre visszavetelt. Kántori oklevelet 12-en szereztek. Horvát nyelvű kiegészítő vizsgálatra 7 intézeti növendék jelentkezett, akik szintén sikerrel vizsgáztak. Németnyelvű képesítő vizsgálatot 2 intézeti növendék tett. Javító-képesítő vizsgálatra 4 tanítólélőlt bocsátottak, akik szintén javítottak s az oklevelet elnyerték. A képesítő-vizsgálatot Láng Mihály miniszteri biztos a fiatal tanítókhoz intézett lelkesítő szavakkal fejezte be.

— **Bajt csinált az auto.** Múlt héten, amikor a kis Sella János halálesetének megállapítása céljából Bakos Géza dr. vizsgálóbíró és Ambrus József bírósági kezelő Vashegyen jártak s a nyomozóvizsgálat megejtése után Viziszentgyörgy felől kocsin haza felé hajlatlaktak, utközben a vadászlat melletti kormsma előtt Hajós Ferenc dr. országgyűlési képviselő üres autójával találkoztak, melytől a lovak megbokrosodtak. Hiába intettek a sofőrnek, az ügyet sem vetett rájuk s így a lovak a kavicsprizmának nekimenven, a kocsit az árokba repült. Természetes, hogy a kocsiban ülők is kirepültek a kocsiból.

Ambrus József vagy 5 méternyi távolsághon került ismét érintkezésbe a földdel, egyéb baja azonban nem történt. — Bakos Géza dr. jobb lába azonban a kocsit kereké alá került, mely rajta egy pár napig gyógyuló sebet ejtett. — A lovak szerencsére megnyugodtak s így nagyobb baj nem történt. Jellemző azonban a falusiak lelkivilágára, hogy a bal esetet mulatságosan fogták fel s amikor a szerencsétlenül jártak az arra menőket segítségükre hívták, ezek erre nem vállalkoztak, hanem őket inkább kiuevelték s tovább álltak. Ezért a rosszul járt társaságnak magának kellett a kocsit az árokból kiemeiie, hogy útját Csáktornyára folytassa.

— **Leesett a fáról.** Poszel Mihályné, szül. Sajnovics Mária, murafüredi asszony, ugyancsak helyre teremtes lehetett valamikor fiatalabb korában, amikor most is, 59 éves korában, kedve szolgált bányahégyi csigolyában a fára felmászni. Ez alkalommal azonban megjárta. Mert amikor e hó 22-én harmadmagával ilyformán ismét cseresznyét akart szedni, feje tetejére esett 8 méter magasságból a földre oly szerencsétlenül, hogy mire társai segítségére siettek, már csak halálát állapíthatták meg. Nyaka csigolyáját törte s szörnyet halt. Poszel Mihályné egyébiránt rovtól multú asszony volt, mert 6 évvel ezelőtt több évi börtönre ítélték, mert tulajdon lányával ennek férjét, orozva leöltte. Poszel Mihálynét a márianosztrai tegyházba csukták, ahonnan azonban jövelete kövélkeztében feltétlen szabadságra bocsátották. Azóta Murafüreden lakott csendes visszavonultságban.

— **Tókába fulladt.** Ismét egy áldozat. A szülei könnyelműség áldozata, akik gyermekeiket a jó Isten őrizetére bízzák. Ily eset történt e hó 15-én is Vashegyen, mert Sella Pál s felesége mezőre mentek dolgozni. János nevű 6 éves fiukat pedig otthon hagyták őrizetlenül. A gyermek az udvaron ide-oda bandukolt, miközben az udvaron lévő tóka kerítésére mászott s innen leesvén, a tóka vizébe belefulladt. A megrémült szülők csak hosszas keresés után akadtak rá szerencsétlenül járt kis gyermekükre. A szülők ellen gondatlanság címén megindították a büntügyi eljárást.

— **Záróvizsga.** A helybeli alsófokú iparosiskolában múlt vasárnap volt a vizsgálat, mely alkalommal az ipartestület tagjai közül számosan megjelentek, hogy a tanoncok teleteit meghallgassák. A vizsgálat végén Zrinyi Károly igazgató buzdító beszéd kíséretében osztott ki a szorgalmasabb tanoncok között összesen 90 K jutalmat, melyet az ipartestület s a csáktornyai takarékpénztárak adományoztak. Jutalmat kaptak: Weisz Rudolf (Rosenberg Rezső kereskedőné), Stojkó József (Domján József), Benkó Ferenc (Stingl István), Drdics Márton (Saffarics Gáspár), Belső József (Belső Antal), Valják István (Zsemlics Antal), Novák Károly (Krizsán Imre), Mekovecz István (Mekovecz Ferenc), Zserdin József (Horváth Mihály), Fehér József (Králj Mátyas), Makár József (Bedics Ferenc), Subics János (Horák Ödön), Kitner Péter (Stingl István), Mekovecz Antal (Mekovecz István), Malner Ágoston (Filó István), Tomasic István (Horváth Lajos), Szunyog Pál (Szomi Ferenc), Korcz János (Hübsch Manó), Istvanovics György (Hübsch Manó), Wolf János (ösv. Wolf József), Verhár Antal (Hirschsohn Henrik), Zsupponics István (Strahia testvérek), Goricsánec György (Pratec Ignác), Herencsics József (Matján Mihály) és Szencsár Menyhért (Heinrich Miksa).

Ezenkívül az ifjúsági egyesület szorgalmas látogatásért is megjutalmaztattak: Korcs János, Kopjár Károly (Kopjár István), Istvánovics György, Agg Gyula (Bors Mátyas), Szvacsina Rezső (Deutsch Salamon), Sára-hunya Antal (Binder Károly), Zuzel Viktor (Mayer Bernát), Meszárics József (Maszabok József), Hunyák Ferenc (Rosenberg Rezső) és Györkös Ferenc (Pollák Gyula).

— Ovodavizsga. Szép keretben folyt le a tegnapi ovodai vizsga. Nagyszámu közönség gyűlt egybe, hogy a gyermekek kedves magyar feleleteiben s Martincsevics Julcsa és Hülli Cili óvodónk hazafias munkájában gyönyörködjék. Az ovodai vizsagokban van igazán alkalmunk tudomást szerezni arról a munkáról, mely Csáktornya, egészséges alapon, az eddig még idegenajku gyermekeket a magyarság részére megébédíti. Kiföldő anyagot kap innen az állami iskola, mely azután öket teljesen magyarrá teszi. A tegnapi vizsgának azért is volt különös jelentősége, mert az ovodások egy része Hülli Cili óvodónál a jövő tanév elején már a Festetics-utcai új ovodába költözködik át.

— Asszonyok bibliája. A magyar szakács-művészet egyik jelese, a népszerű és közismert Erzi néni, immár ötödik kiadását bocsátja utnak a legjobb hírnévű örvendő befőttes könyvéből. Erzi néni befőttes könyve úttörő munka volt a magyar szakácsművészet iradalmában, mert sem azelőtt, sem azóta nem foglalkozott senki olyan behatóan és népszerűen a befőttes elkészítésével, mint Erzi néni és éppen ez az, ami az ő könyvét az asszonyok bibliájává avatta, mert azóta kiadott sok társai között is az Erzi néni befőttes könyve tartotta meg az elsőszéket. Sok ezer példány forg ebből a könyvecskekből közközben országsszerre és ma is a legkeresettebb könyvek közé tartozik, kivált gyümölcsésés idején. Ajánljuk minden magyar háziasszonynak, aki gyümölcsöket és főzelékeket akar tölire jól és tartósan ellenni, az szerze meg magának ezt a jóra való hasznos könyvecskéit. Kapható Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornya. Ár két korona.

— Új személydijszabás a Déli vasuton. 1912. évi július hó 1-én a magyar korona területén fekvő déli vasuti vonalokon új személydijszabás lép életbe. Az új díjszabás rendszere azonos a magyar kir. államvasutak új személydijszabásával, mely szerint 1—30 km.-ig terjedő távolságokra a menetdíjak 5—5 km.-re 30 km.-en felül pedig 10—10 km.-re állapítottak meg. A személyvonati menetdíjak a magyar szállítási adóval és a kincstári belyegilletékekkel magasabbak a magyar királyi államvasutakénál, ellenben a gyorsvonati menetárak 1—30 km.-ig olcsóbbak, mint a Máv.-nál, 30 km.-en felül pedig a Máv. menetdíjaival egyenlők. Oly viszonylatokban, amelyekben a menetdíjak a díjszabás megváltoztatása folytán érzékenyen felemelkednek, állomási díjszabásokkal létesítettek mérsékelt menetárakkal. Az eddig fennállott mérsékelt áru menetjegyek, mint bérletjegyek, időleges jegyek (évi jegyek), stb. csekély díjmeccsel továbbra is fenn-tartatnak. A tanuló-havijegyek, valamint a munkás-hetijegyek árai nem változnak. A balatonitavi fürdőforgalomban is új díjszabás lép életbe, mely által az ezen forgalomban fennálló menettérít-, bérlet és körutazási jegyek árait némileg felemelik.

— A Vasárnapi Újság. A Vadász Miklós rajzolt pompás illusztrációkat a főrendiház június 15-iki üléséről. A többi képek tárgyai: Zala György műtermének és egyes nevezetesebb műveinek képei, egy képsorozat Norvégia természeti szépségeiről, a cirkvénai László-gyermekotthon, a stockholmi olimpiai versenyek előkészületei, Rákóczy, Zombory és Csiky Gergely és Fábán Gábor aradi szabadságharcosok, a steinföldi lőpor robbanás. Szépprosmalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Szőlősi Zsigmond novellája, Jakab Ödön és Majthényi György verse.

Egyéb közlemények: Ábrahám Ernő cikke Parkan Albert hadtábornagy biográfiáról (arcképpel), Robinet, a póstyénai kasskervény győztese arcképe s a rendes hadi rovatok. Iradalom és művészet, szakközlet stb. Előzetes Ára negyeddévre 6 korona, a „Világkronika”-val együtt hat korona. Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.

— Elhaláztatás. Szikr Frigyes csáktornyai járási írnököt a K.-ik D. fizetési osztály III-ik fokozatába léptették elő.

— Eljegyzés. Wirth László tanító eljegyezte Stangl Lujza postameslernőt Böttörnyán.

— Madarak védelme. A földmivélségügyi miniszter kiadott rendeletében az ugynevezett törvényes védelmet kiterjeszteni rendeli gazdasági hasznáért a lángbagolyra, továbbá mint pusztuló felben levő természeti ritkaságokra: a nemes kócsagra vagy másnéven kis kócsagra, az üstökös vagy hajas gemre, a ballára vagy fekete ibiszre és a kanalas gemre.

— Pályázati hirdetés. A gyertyamozsi magyarnyelvtérjesztő egylet Szegeden két fiúnevelő intézetet tart fenn és pedig a Szent-háromság-utca 9. szám alatt Römer Péter áll. főgm. hittanár igazgatása alatt és a Kossuth-utca 25. sz. alatt dr. Lippay György áll. főgm. rendes tanár vezetése mellett. Azon szülők, vagy gyámok, kik fiaikat ez intézetek valamelyikébe felvétetni óhajtják, ebbeli szándékukat július 31-ig jelentsek be a két igazgatóság bármelyikénél írásban. E kérvényhez mellékelendő a már a szűnnapokban eszközözendő iskolai beíratás céljára is szükséges okmányok u. m. keresztlevele, iskolai bizonyítvány és oltási vagy újraoltási bizonyítvány. Az ellátási díj mindkét intézetben egyformán évi 400 (négy száz) korona és ezenfelül 35 korona mint felvételi díj szerepel. A fizetett díjak fejében a növendékek részére lakás, ételmezés, mosás, fűtés, világítás és tanári felügyelet jár. A ruházat, landij és egyéb iskolai kiadások külön terhelik a szülőket. A növendékek egyenruhát kötelesek hordani. Az intézet célja az idegenajku tanulók megmagyarosítása lévén, úgy a magyar nyelv, mint a magyar szellem ápolása tekintetéből is a társalgási nyelv a magyar. Mindkét intézet felett a főfelügyeletet a tankerületi kir. főigazgatóság, egészségügyi tekintetben pedig Szeged szab. kir. városi tisztviselői gyakorolják. Prospektussal az igazgatóságok bármelyike készséggel szolgál.

— Magyar Figyelő. A magyar értelmiség eleve szavú folyóirata, a „Magyar Figyelő” a lap élén közli Tiszta István gróf „Sadowától Sedenig” című nagy történelmi tanulmányának harmadik és befejező közleményét. Réz Mihály a ma oly föltébb aktuális érdekesség választói jogról értekezik nagy alaposággal megírt studiumában, míg Alexander Bernát művészi tollal Berzevics Albrtól ír, a „Beatrix Királyné” francia kiadásának megjelése alkalmából. Különösen érdeklődésre tarthat még számot H. Anderkő Aurél tudományos cikke, mely a ciklonokat ismerteti. Elbeszélést Móricz Zsigmond írt a mostani számba. A verébfiók címmel. A „Följegyzések” eleve rovatát az e heti számban is gazdag és változatos. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyeddévre 6 K. (Budapest, VI., Andrassy-ut 10.)

— A sorozás. A honvédelmi miniszterium köréből származó hír szerint az idej katonai fősorozások július hó 20. kezdődnek.

— A határrendőrségről. A soproni m. kir. határszéli rendőrkapitányság gyanafalvai kirendeltségét (Vasmegye), mely csak a lojód év április elején szervezettettett legénységi őrségből rendőrbíráskodási joggal és tolonchatóssággal felruházott kirendeltséggé, a belügy kormány e hét folyamán Gyanafalváról Szentgotthárdra helyezte át, mely utóbbi ál-

lomáshely — mint járási székhely — sokkal alkalmasabb a határrendőrség működésének kifejtésére. A szentgotthárdi határrendőrségi kirendeltség vezetője dr. Erdélyi Zoltán m. kir. határszéli államrendőrségi főkapitány, aki a csáktornyai kirendeltségnek több mint 2 és fél évig volt a vezetője.

— „Mi fán terem a tarhonya.” Egy budapesti felsőleány a mamájával Szegeden meglátogatta egyik rokonát. A tüzről pattant háziasszony pompás, magyaros ebédet tálat vendégei elé. A többek közt tarhonyával körített bélést is. A speciális, szegedi tarhonya különösen islett a fővárosi leánykának s hogy elismerését azavakban is kifejezze így tudakozódott: — Kedves néni, fán vagy bokron terem a tarhonya? — Persze, lett erre kacagás. A felsőleány mamája iru t-prút, a szegedi rokon pedig odasugott neki: — Ugyan, Róza mért nem nevezd jó háziasszonyt a leányodból! — Kérlek, — felelt kissé sértődötten a mama — tethet arról, hogy abban a híres iskolában ilyesmire nem tanítják? — Nem az iskolában tanultak ilyesmit, de ott van a „Házartás”, a Kürthy Emilné híres lapja. Ez 18 év alatt ezer meg ezer kilónő gazdasszonyt nevelt a hazának. Fizess rá elő (Budapest, VI. Eötvös-utca 36.) meglátod, hogy nem bánd meg. Ha most beklédesz 6 koronát a Házartás kiadóhivatalának felévi előfizetés gyanánt, akkor kedvezményként az elmúlt félévben megjelent számokat ingyen kapod.

— Értesítő. Vettük a helybeli áll. polgári fiu- és lányiskolai 1811/12-ik tanévi értesítőjét. A tanári testület Patáky Kálmán igazgatón kívül 9 tanárból és tanítónőből, 1 h. tanítónőből és három óraadóbból áll. A h. hitoklatók száma 4. A fiúiskolába összesen 152 tanuló iratkozott be, a lányiskolába 144. Az utóbbinál szaporodás mutatkozik. Az értesítő statisztikájá szerint javított tehét mindkét iskolában 18. osztályismétlésre utasított 14. Más megyéből 52 járt a polgári iskolába. Magyar anyanyelvű 204 volt: A lányiskola internátussal van összekötve, mely szép új bérházban van elhelyezve, ahol az egészség követelményeinek megfelelően tágas, kényelmes termek, szép nagy udvar és kert áll a lány növendékek rendelkezésére. Az internátusba 50 lány vétetett fel, de csak 45 foglalta el benne helyét.

— Kocsmai verekedés. A nép mulat. Vigan voltak mult vasárnap Zsedényen is. Hol? Persze a kocsmában. A jó bor csakhamar esküszabisa hozta az egész társaságot. De legjobban Soltyics György és Jalsovicz Mátyas murasklósi suhancokat, akik verekedés közben Artner Ferenc kocsmárosnak majd 100 K-ra rúgó kárt okoztak. A tettesek bíróság elé kerülnek.

— Réce tolvajok. Hozsán Mihály, Novák Erzsébet és Kréger Károlyné végfalvai lakosok nagyon megkívánták a récet. Megdézsmáltak tehát Czerovics György ugyancsak végfalvai lakos baromfióllját, amelyből mult szombat éjjel 8 db. kacsa 24 K értékben elloptak. Miután a tettesek kinyomoztatnak, feljelentették őket a kir. járásbírósnak.

— A gözgépekzelés és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban július hó 7-én delelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. ipartelügyelőséghez küldendők. Deák-ter. 8.

— POLLÁK BERNÁT óráis és ékszerész Varazsdon (Ferencz József tér) ajánlja dus választékú raktárát mindennemű bérmaajndékokban.

— Bármely hírlap, folyóirat, divatlap eredeti áron megrendelhető Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornya.

MEDJIMURJE

Sve posiljke, kaj se tiče zad-
žaja povinah, se imajo pos-
lati na ime urednika vs-
Časopisa.

Izdateljstvo:
knjara Strazs S. Dora
kam se predplate i obznan-
posiljajo.

Na horvatsko-magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
svaki tjeđen jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cijena je
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvrt leta 2 kor.
Pojedini broj košta 20 fill.
Obznanje, po plaću, pogodbe i fa-
računaju.

IZDAVACI: DR. VIKTOR KAROLYI.

SURADNIK: PATAKI VIKTOR.

IZDAJER I VLASTNIK: STRAUSS SÁNDOR.

Pred žetvom.

Istina, da dokljam nije zrnje u yreci, neznamo kakva je letina. Negda se uam prek' lepo vidi silje, ali lahko zadnju vuru dojde mrgla i tak s čeca zrnje, da je dróbnji; kak' komin. Denes moremo reći, hvala Bogu, da na mešlah izvrsna letina bude, i ako snopje po redo, dojde nutri i žilek čenn bude imat opet s rečom zaključimo ovo gospodarstvo leto.

Negdi su takvi lopovi, koji velikoga kvara delaju poljodelavcu i tešku; jerbo je riagovarijaju, da nek ni stupiju vu delu. Takvi, koji s veksinoma nam ni poznati, jerbo se samo potepležu od jednoga mesta, do drugoga; najbolje je samo natirati i njihove bludne reći ni poslušnuti.

Već su bili takvi tičeki tu i tam, koji su ljudem takve note fuckali. Ali koji su spamejni i trezni s veksinoma su njim tak odgovorili: »Ako neznate nikaj spamejšega, onda bude bolje ako si jezika za zube pri- mete i skim predi odkoracite odovut, jerbo vas v kotec zapremu. Kaj vi znate, kaj je nam potrebno i kaj je nam zetva? Želva je nam leto dan svakdašnji kruh. I kaj vi znate vu kekvu zlo bi vi nas natirali, ako bi vas mi poslušnuli? Bile su već takve reći med- nami i koji su poslušnuli vaše bedastoće, jako su se v kanili. Koji nisu bili priprav- ljeni vu žetvo iti, mesto njih su od drugoga mesta došli težaki, koji su si tam kruh za- služili, domaći pak su ostali goi, boši i gladni. Zato vam velimu najte vu takvu mestu iti, jerbo odonut zasegurnu nabudete sdravi o-

dišli. Oni već znaju, kak je treba stakvimi puntarinaprvilice. Poprilihi stakvami rećmi odpraviju pun- tare, gde pak se jtlak daju privariti, tam bormes težaki spijeju žubkoga peharah. Jerbo stem položajam nemoreju na kvar biti gospodaru, kojemu nečeju poželi silje. Denes, ako težaki strajkaju, sletne mašine hitro dopelaju od drugih mestah težake, mašine za želvo na stotine i gospodar nije straho, da mu silje ne bude požetu, makar i par danov kesneše. Zato je još nigdar se ni dogodio, da bi silje vuni bilo ostalo na polju i tak pod kvar došlo. Vekši je kvar siromašnim težakom, koji prez kruha osta- neju, ako za vremena si ni zemeju skrb za delo. Koj hotonce si tak veliko zlo želi, koj bude ga s državal njega i decu? Tu nije spomenek za jeden dan, nek za celo leto. Jako veliki grešnik je, koj svojemu bližnje- mu takvo zlo načini i želi. Ne poštenjak je on, koj svoju reć ni sderži. To tak razmim, da svi resari već oko Jurjevoga podpišeju kontrakt i pogodbo, pak da dojde vreme neće iti na delo. Sveta je ona reć s kojom se zavezemo za nekaj i nigdar ju pregrešiti nesmemo. Negdašnji naši pred dedi nigdar su ni iz svoje reći vun zišli i kak njim je gut teško bilo na svaki način su svoju reć držali.

Vu koga bi se mogli za ufati, ako nišči nebi svoju dano reć držal? Ako svaki bi sam svoja podpiša zatajil? Još on, koj nije se zavezal za želvo samo svojem o- biteljju je naškodu, ali on koj se je zavezal pak itak neide na delo, on je s vun toga još i poštenje sgubil. Poštenje pak je ni ka-

kov canjek, da ga samo tak s lehká odhi- timov kraj od sebe. Još jedanput opominamo sve one, koji su već čuli i poslušali takve lopove; koji ljudstvo na gréh navadjaju, da kak se njim pred oči postaviju, odmah je naj pretiraju; ali pak kaj je još bolše, niti je ni pustiju dutri vu obćino.

Zadnjoga juniuša počmeju kose zvind- jati, mladi ljudi pak pevati: »Gospodin Bog! ni skratí nam svagdašnji kruh nigdar!«

Politički pregled.

(B.) Tekućeg meseca 20-ga dana je u magjarskim parlamentu nē bila sednica, ali zato ipak su redari, žandari i soldati okoli parlamentske palače stráživali. Redari i de- tektivi su u velikim broju stali na gankah. Tak se vidi, da Lukacs i grof Tisza ipak se jako bojiu, jer samo s oružjem moraju or- sache posle sgotoviti.

On dan su se samo parlamentski od- bori sastavili, i ovi su svoje dele, mēnje predloge, svršili.

Lukacs Laslo ministarpredsjednik je juniuša mesec 21-ga dana pri kralju bil u Schönbrunn u audienciji. Lukacs je javil kralju, da magjarski sabor bude do juniuša 29-ga dana sgotovil svoje posle. Audiencija je preko jedne ure dugo trajala.

Sabor je juniuša 21-ga dana u poldne sednicu imal, na ovi sednici od opozicije ablegati su nē bili nazoćni, jer su nje redari nē pustili nutar u parlament. Grof Tisza predsjednik je najavil, da parlamentski od- bori su se sastavili, i da opozicija nē hoće

Čudnovati slučaj bečkoga kelnera.

Kad se je ono 12-a Aprila 1912 naj- veća ladja na svietu, »Titanik«, ledenimi plivajućimi bregovi u atlantičkom oceanu sukobila i potonula, te se je preko 1500 ljudih utopilo, a samo nešto preko 700 njih spasilu, bil je med timi spašenimi i nieki mladić iz Beča, imenom Brumbauer Felix, koj je na toj propaloj ladji kelnerom bil. Brumbauer je 26 godinah star a sin je nie- koj pazikuće (Hausmeister) u Schönbrunn- koj ulici.

Još za svog dietinstva je uvijek kazal želju za svietu videti i daleko putovati. On je najradje čital samo opise dalekog pu- tovanja po moru i po kopnu, a imal je kakti bivši decer jedinu želju, da more, mornar postati. Kad pak je jednog jednoga svojega rođaka čul pripoviedati kak je on kakti kelner na ladji pol svietu proputoval i videl, onda je tvrdo u sebi odlučil iste mēstrije se prijeti i u sviet odputovati.

Kad je purgarsku školu zvršil, dali su ga roditelji po njegovoj želji nikomu ošte- rijasu u nauk. Liepi, okretni decer znal se je ponašati, da su ga svi obljubili i tako je

liepi »piccolo« postal ljubimac svih gostov one ošterije, kaj mu je i dosta povoljarah (Trinkgeld) nosilo, pak jer je Felix znal spa- ratil, naspravil si je prilicu svotcu, koja je imala biti temeljem njegovog budućeg pu- tovanja; jer mu je uvijek pred očima lebdilo, kako će na jedan krat Beča ostaviti i u sviet odputovati. U decaku se je razvil onaj čvrsti značaj (karakter), koj je neprestano išel za ciljem, kojega si je preduzel, a volja, taj cilj poslići je u njem uvijek podpirivala volju za naukom, jer je mali kelner u svo- joj mudroj glavici spoznal, da, ako čoviek hoće u svietu sreću postignuti, tak mora i nekaj znati.

Ovak je mali Felix došel do dobe od- raslog mladića i kad ga je njegov majstor ošterias za kelnera oslobodil, bil je to liepi elegantni mladić tak, da se je u njega sve zagledalo, jer je izgledal kak kakov kavalir. Za tim još jednu godinu je Brumbauer os- tal u Beču, za da se pri jednom učitelju u englezkom jeziku usavrši, a onda je otišel u London, gde je u jednom hotelu prvoga razreda odmah bil primljen u službu. Onde je on zaslužil liepe novce, od kojih je jedan diel pošiljal svojim roditeljim za podporu,

a koji su onda znali samo sve liepo i dobro o svom Felixu pripoviedati.

Dvie godine je kakti kelner u Londonu sproved, te je u to vrijeme iz korenitoga be- čana postal prvi englez, te je sad precl misliti na izvedenje plana svojega dietinstva. U to ime je odputoval u Southampton te je na jednoj ladji, koja je putovala u južnu Afriku, stupil u službu Stewarda, iliti lad- jarskog kelnera. Veselim srdcem je Brum- bauer nastupil svoje prvo veliko putovanje te je veselo listove iz tog putovanja pošiljal na svoje roditelje. On je i ovde opravdaval daleki glas bečkoga nenadkriljivog kelnera. Svi putnici na ladji su hoteli, da je taj liepi, okretni i elegantni kelner, iliti kak su oni rekli: steward dvori, u kojega su mnoge oči ženskoga spola bile vuprte, jer je izbijla bil liepo dečko. Ali ne samo da je liepi spol za sebe predbil, već i isti englezki kelneri, koji inače nemačkim kelnerom na ladji nisu najskloniji, su ga radi njegovog veselog i prijaznog bilja rado imali.

Kakti izvrstan popievač šalnih pjesmih znal je više krat svoje kamerade zabavljati; a kad je ladje kapitan za njegovu theatrinu sposobnost saznal, pustil ga je pri jednoj

više u saboru s munkapartom i kormanom dalje delati. Kormanova stranka je to na znanje vzelu i steno je sednici konec bilo. 22. junius 22-ga dana je grof Tisza opet oči dan skupa držal munkaparta, tojest sednica je bila u saboru, dakle, razini se, da su i okoli parlamentarske palače redari, zvaridari i soldati stali. Od opozicije ablegati su ne bili nazočni na sednici. Kormanova stranka je od jutra — do odvečer 28 predloge sgotovila. Dalga euk negdi! Ako bi ova visokorodna gospoda tak fletno mogli žeti, kuružu kopati... kak predloge razpravljati: bormes svaki bi vrđen bil jednoga zlatnoga kriza! Odvečer do osme ure su hajd fest delali ablegati, dok su mogli svršiti orsačke dele.

Parlamentski upravni odbor je pod razpravljanja vzel onoga statarijum — predloga, s kojim hoće vezdašnji korman ablegate, a osobito opoziciju plašiti. Odbor je predloga jednoglasno prijel, u saboru budu samo v jesen napre vzele toga predloga, s kojim hoće Lukacs ministarpredsjednik i grof Tisza ablegatim šinjaka izvijati. Dakle Baliovu mestriu bude Lukacs i grof Tisza istvan u ruke vzel.

U minućem pondelek je sabor bez opozicije ablegatih opet sednicu držal. Nestere menje predloge su svršili, zmed njih i letošnjoga novakpredloga. Soldacka vizita se bude u junius mesec obdržavala.

U tork je sabor, tojest bolje rekuć munkapart zadnju sednicu držal. Na ovi sednici su opet menje predloge sgotovili i okoli poldne je parlamentska palača već prazna bila.

Velikaska hiža je u sriedu pred poldan ob 10. uri sednicu držala. Na sednici su razpravljali one predloge, koje su od sabora ta došli.

U minućem četvrtak su još jenkrat skupa došli od munkapart stranke ablegati. Tu se je njim goriciat on kraljski rukopis, s kojim se sabor do september mesec 17-ga dana razvlača. Dakle visokorodna gospoda imaju sada dvé i pol mesec vakacije. Vrđeni su tomu, im su tuliko terha nametali na naroda, puka, da je strašno i misliti na one izdavanje, koje bude naš siromašen narod morat plaćati!

zabavi na ladji, pred občinstvo, svojemi samami stupiti, gde je onda takovu dopadnost polučil, da su putnici kapitana zaprosili, da im opet tako ugodnu zabavu priredi, a popevača samoga, kad je u Kapstadnu ladju ostavil, liepim povoljarom nagradili. Kad se je Brumbauer iz ovoga svoga prvoga dalekoga putovanja u Southampton povratil, mogel je prilicne novce u Beč poslati, koje su mu onda roditelji u stiedlinu na njegovo ime uložili.

Tekom budućih godina je naš bečki kelner više krat takova putovanja načinil i despet je do Indije, Japana i Chine. Život na ladji mu se je na toliko dopal, da je odličil ladvarski kelner ostati, a to tim više, jer je uz svojih sposobnostih imal nadu nadstewardom postati.

Pred dvemi godinama je Brumbauer svoje roditelje u Beču posetil. Hoteli je iznenaditi, nije im svoj dolazak objavil, a kad je stupil u priprosti roditeljski stan, skoro nije imati u tom elegantnom gospodinu svojega »Lukaca« prepoznati. To je bil liepi elegantni mladi gospodin, koj je bil više kakovomu baronu sličan nego kelneru.

Poslie višetjednog zadržavanja u Beču

Od opozicije ablegati vezda u celim orsažu spraviste odrediju, kaj puku odpreju oči, i da nek vidi narod, na kaj je spravil Lukacs i grof Tisza orsažu.

U minućem nedelju su petdeset takve spraviste bili u celim orsažu.

Denes, tojest junius 30-ga dana poslie podne ob 2 uri bude se i u Medjimurju, i to u Perlaku veliko spraviste držalo.

Zalostni položaji su vezda u našim orsažu, i zalostno je to, da se uvijek naideju pri nas, takvi muži, koji na orsačke zakone ništa nedaju, kojim je prvo njiva osoba, i njihov žep.

KAJ JE NOVOGA?

Romantika življenja. Poleg Newyorka vu jedni šumi je dokončal sveta zanimiv clovek, kojega su po imenu Jack poznali Amerikanci. Njegov življenje je čeli veliki varos poznal. Jack se vu Engleskim rodil i kak mali dečec je bez oca i matere kakti siročce nastal i poštal bogec. Jeden dari je jedni mali pucki življenje obranil s vrho toga zahvalo otec ga je k sebi zvel i odhranil. Kad je zrased bil je već marinerski oficir i za ljubil se vu pucku. Otec je dopustil, da si ju ženi. Pred venčanjem je puca vumrla. Taj dogodjaj ga je tak razzalostil, da je bez reči odisel iz doma vu Ameriku. Tam se je vu šumu po tegel i kak pustinja je dugu vremena živel dalko od ljudih na kruhu i šumskim sadom. Četerdeset lét je tak živel, sad je dušu spustil.

— **Usudna pogriješka.** Dombu Gjula satoraljanheljski poreznoga ureda činovnik po svoji okolicí je v tork popoldan vadasil. Pod jednim grmom je Kavčak Jalža glive brala, koju je on za srno spoznaval i za to je na njo strelil. Ženska je odmah vumrla. Dvé male pucke je ostavila.

— **Smrt dečeca.** Vu Budapeštu se jeden magazin vužgal. Ogenj je poleg Bagi Martina sedem lét staroga dečeca nepazljivosti nastal. Mati ga je s gorećom svěćom poslala vu magazin, da nekaj gori donese. Dečec je brscas hitil goreću svěću na hoblinje, koje se taki splamnom vužgalo. Kad je otec spazil dima, odmah je skočil i bežal vu magazin. Pred vratni je našel sineka,

koj se vu velikim dimo zadušil. Ognja su pogasili.

Katastrofa na željeznici. Vu Ameriki poleg Dayton varasa grozovita nesreća se pripetila. Tak se čuje, da prek sto petdeset ljudih je življenje sgubilo.

Opet veliki vihiri. Od ishodne strane Maros-Torda varmegilje se opet veliko zlo čuje. Oblak je opal dol; strahoviten kvar napravil. Jedu željeznicu je tak voda poplavila, do niti pa pravo mestu neznaju gde je željeznički nasip bil. Na Ratosnji više kilometrov na duguma je voda odnesla orsačkoga puta. Na kofl nije moći nikut nikam. Viher je staro drevje skorenjom vun spoutkal. Trideset hižam je krova odnesel. Kvar je jako veliki. Vu Zajtai občini je stréla Gots Antolova hižu vužgala. Nasreću smrtnoi dogodjaj nise pripetil.

Takodjer i okolo Soprona je takov viher bil, da je drevje sprehtilil. Lepe i velike sadovnjake je čistam uništil. Predi je pol vure toča isla, koja je na polju velik kvar zrokuvala, potlam pak takov dežd je curesl, da su više hiž pod vodu došle. Gorice su tak potučene, da par lét nebudu rodile. Vut više mestah je stréla vudrila.

Iz Krako pišeju, da i tam strahovitivihri posleduju. Na cintoru vu jedno kapeilicu pod mešom je stréla vudrila četiri su mrtvi ostali, šest pak ohromljeni su. Poleg varasa na polju je dva gazde na smrt vudrila.

— **Veliki ogenj vu Debrečenu.** Prijava je došla, da Margit kupelišce se trinastoga juniusa vužgalo, poleg je bil magazin pun sa oljum koj se takodjer vužgal. Kad je olje počelo goreti već je niti misliti ni bilo moći, da pogasiju ognja. Zato su vatrogasci samo na to se trsili, da bližnješa stanja obraniju. Ognja je jedna skrinja zrokuvala.

— **Na smrt je vpičil komar.** Traični dogodjaj se pripetil u Beču. Hohenegg glasovitnoga doktora i professora ženu je komar u pičil na nogi, od toga se krv zučitala. Nogu su ženski odrezali odmah ali tak je na teškoma, da nebude ostala vu življenju.

— **Vušla je pred reštom.** Tóth Józefa dovica iz Várpalota je već vnuogo vremena betežna sad pak ni zdavnja je pod kriminal došla s vrho tatbine. Vespermski

vratil se je Brumbauer u London te je na više ladjih okolo putoval, a kad je pred nekolikemi tjedni doputoval iz Afrike u Southampton, baš je bil načinjen plan za prvo putovanje najvećše ladje na zemlji »Titanic« i tu on odmah na njoj prime službu stewarda; a jer je njegova sposobnost kakti takovoga bila poznata, to je bil odmah odredjen za podvorbu putnikah prvoga razreda, a to su dakako bili najbiji i nabogatiji.

Dakako da je i tu našel sebi sklonu gospodu, radi svoje okretnosti i finog ponašanja, a na gospodje i gospodične je njegova još klomu liepota lica i pravilnost uzrasta tiela čarobno delovala, dapače je nieka amerikanska mlada milijunašica to bez svakog skrivanja javno potvrdila, jer mrs Alice Belknap, to joj je ime, mu je uvijek naručbe davala, koje su ga uvijek silile u njezinoj blizini se motati. Mrs Belknap je dvadeset i osam godišnja udovica velikoga marhogočca južne Amerike. Ona posieduje neizmerna zemljišta na kojih se marha pase, a u blizini se nahadaju mesnice i velika fabrika za sačuvanje mesa, a to sve je vlastništvo mlade udovice, čiji se godišnji dohodek računa na dva i pol milijuna krunah. Mrs

Belknap je svojega, mnogo starijega od sebe muža, prije dvie godine smrtnu izgubila te se je od onda ta mlada i liepa udovica u Parizu i Londonu zadržavala, gde su ju naravski mnogi snubili, ali je ona svakoga odbila.

Brumbauer je imal on diel posluživati, u kojem je bila mrs. Belknap, te je uslied toga bil sujom podjednomo spajen; a pošto se ona po nikom drugom, jedino po liepom stewardu, nije dala dvoriti to je on kod nje imal skoro obavljati službu kammerdienera, pak su mu svi bili jalni na povoljaru, kojega će pri došastku u New York dobiti; ali je sve posve drugačije došlo.

One večeri priji nesreće je Brumbauer, kak navado, u blizini Mrs Belknap dvoril, a pošte večere joj je donesil iz njezine kabine bundeka, jer se je hotela malo vana prošetat, pošto je u sali bilo vruće. Okolo jedanašte ure otišla je ona u svoju kabinu te se je legla u postelju. Vre je bila zaspala kad ju na jedan krat udarcem uzdrmanje ladje probudi. Kad se je probudila činilo joj se je, da ladja mirno na miestu stoji. Ona je slutila, da se je nekaj dogodilo, pak jer se je pod večerom pri stolu o velikih

sud je podigel istrogu proti njoj i ona je tak straho bila suda, da nigde ni si mogla mesta najti. Odišla je vu Polgardi k rodbini i tam od straha se obesila. Kad su donaci spazili već je mrtva bila. Tak je vusla pred reštom.

— **Tragedia Katica.** Jako bogatoga zemelskoga gospona Marjanov Milana čič devetnajst let stara Katica se vu Sabadki vu šinjak strelila. Kuglja je grgu predrla i tak nęga pomoći, da vu življenju ostane. Jako je na oči betežna bila, otec njoj je dal stodvajsti korun, da ide na Ujvidek k jednomu glasovinomu doktoru. Na kolodvoru su ji penezi sginuli žepa. Presiljena je bila na zat se povrnuti i od straha, da ju špotali budu, odlučila si je, da rajši vumre.

— **Opalo je jezero taljana.** Grozovita bitka je bila vu Afirki poleg Zanzuru. Opalo je prek jezero taljana, od turčinov stopedeset, plazęeranih pak je do tristo. Od grozovite i krvne bitke takov glas je:

Taljani su od dva krajov išli proti Zanzuru. Taljane su od ladjih štuki, od festunga štuki, brežni štuki i polski štuki branili i podpirali. Bitka je osem vur dugo trajala. Taljanska flotta strahoviten ogenj je na činila na turke, tak da su prvešo mestu morali ostaviti. Tak dugo su se branili, doklam su municiju imali. Za tem pak je strahovito krv prelęvanje bilo. Človek, na človeka je išel i kraj je to bil, da prek jezero taljanski mladičev je tam ostalo za na vek. Noč je na pravila strašnomu boju. Obedvę stranke su si za držale prveše pozicije. Bog zna, da bude jedenput tomu kraj. Mislimo, da nebi niti taljanom škodilo, da bi jedenput mir nastal.

— **Niti bratva, niti žetva.** Dvajsetoga juniusa popoldan na Letini, Bec, Zajk, Egyeduta i Tótserdahelj občinaj jedno vuru dugo je išla toča, tak debela, kak su dobri orehi. Niti bratve, niti žetve nebude, jerbo gorice i polje je tak uništila toča, da nigdi jedna trava gorčani stoji. Strahoviten veliki kvar je. Još drugi dan deset centimeter visoki led je bil po polju i po goricah. Siromaški ljudi pred gladom stojijo.

— **Bogati bogec.** Ove dane su zakopali vu Kesthelju Kiglic Jozef osemdeset let staroga bogca. Po sprevodu vu njegovim

strožoku su od osemdeset jezer korun vredno kozičicu našli. Tuliku je na nosil vu šparksu. Rodbina, koja ga je vu življenju ni štela poznati, sad su se poredoma javili pri poglavarstvu, da to lępo bogečku svotu vu ruke dobiyu. Bormeš vezdu je niti jednoga ni sram, stęm menje pak oče šteri rodbinstvu za tajiti. Tak si misliyu, da i bogec je po smrti čudaj vręden.

— **Goreča ladja.** Juniusa 19-ga poleg Černavode občine na Dunajo okolo pol noči se hitroma ladja vužgala na koji je s vun službenikov devetdeset putnikov bilo. Prestrašeni ljudi kak su vu postelji bili tak su na krov bežali, koj je već skorom ves vu plamnu bil. Samo od ladje kapitanu moči zahvaliti, da se ni vekša nesreća pripetila. Ladju je taki bliže brega kormanil i doklam su čune ni pustili na vodu, nikomu je ni dopustil, da vu Dunaj skoči. Najpredi su decu pak ženske spravili na bręg, zatęm pak mužkarce. Samo od ladje mašinist i jeden kelner su sgoreli. Putnike su sve odslobodili. Nikaj još neznayu, kak se nesreća pripetila. Ladja je tak sgorela, da brčas ju više nebude moči popraviti.

— **Šteling.** Od soldaciје minister zapoved je dal svim koje se tiče, da nek vse pripravijo kaj je potrebno, da juniusa zadnje dneve po celim orsagu se bude mogla štelinga obderžati. Poleg žetve su malo dugšęga termina napravili, jerbo nečęju ljudi muditi vu naj vekšom i silnom delu. Sad već poleg novoga zakona bude štelinga. Magjarski orsag 136 je, er regrutov mora dati.

— **Ogenj.** Juniusa 13-ga vu Muragardonju veliki ogenj je nastal. Radović Marka tamošnjega stanovnika, do vezda nepoznatoga zroka, škedenj se je vužgal i za čas deset gospodarov je pogorelo. Kvar je na 5378 korun prišarčani, koj hude se povrnul, jerbo svi su imali stanje sekulerano.

— **Stekli pes.** Juniusa 16-ga stekli pes se je dotepel vu Čakornja i više decicah s grizel. S vrho toga kolarski veliki su dec odredil je, da svi psi četerdeset danov na lancu moraju biti ili pak takvo korpica pri vezati na lampe, da pes v griznuti nemore. Koj prekoraci ovu zapoved, kaštigani bude.

Mrš Belkamp odpre oči i spazi kraj sebe stewarda Brunnbauera. Sva u strahu pograbi ga za ruku te ga prosi: »ostanite pri meni, ja se nemogu genuti, ja sam slomljena«. Brunnbauer je zdvojnu batrivel te joj je obečal pri njoj ostati, zatim pojasa za spasavanje, kojega si je već prikapčil, odkapči, te ga na nju, svu drhtajuću priveže. I kad ju je pojاسom za plivanje opasaf, prijel ju je i više nosil nego vodil na onu stranu ladje, gde su bili čuni spuštени u more. Baš u taj hip je bil jedan još nenapunjen čun spuštени u vodu. Brunnbauer hitro hiti već opet omeglelu mladu gospu u čun a zatim sam skoči u njega i sedne kraj nje. Nekoliko minutah zatim se odrine čun od toneče ladje.

Biti je silna zima med timi ledenimi bregi plivajućimi po mora, a mrš Belkamp je u toj meti bundeka sa ledjah zgubila onda, kad joj je Brunnbauer pojasa za plivanje prikapčeval. On je na sebi imal toploga rekлека, kojega je sada sšlekl i na tu u omiljavici ležeću mladu gospu metnul te ju zaogrnu, a sam je pograbil veslo te je iz svih silah veslal, za da mu nebude zima. Kada se je mrš Belkamp iz svoje omiljavice

Kak je globuku morje. S Berlina pišeju, da »Planet« zvana ladja sad je došla dimo iz velkoga i dalešnjoga puta. Ovi ladji je bilo zapovędano, da na više mestah s męri, kak je globuku morje. Poleg Fülöp sigetov su našli najvekšu globinu. Tam je morje 9780 meter globuku. Do vezda je najvekšo globinu »Nero« zvana ladja našla poleg Marianna sigetov, tam je morje 9635 meter globuku. Daklem, kak je na suhom najvišęi bręg, tak je vu morju najvekša globuča.

Pesma od fare Štrigovske!

(Dalje.)

Kapitan drugi broj tam prek potoka;
Tam vsako nedelo je velkoga skoka;
Pintarics mlad gospod sem pa tam skače;
A gospica peče pak meso pogate!

A. Adelman treći broj tam dol na strani;
S lirlirnom vi za vi křiže sandari!
Tam frajlica vaskoga lepo podvori;
A Lörincz za křištom furt hodi okoli!

Ja sam res vina brat Štefek pa pive;
A Maier pa kaj dobi vjega vse zgine!
Pa se sta brata dva Gyuro i Miško;
Dva ga pijeta puno i friško!

Prvi křišt v Štrigovi firmi je Brodnyak;
Tam moći dobiti je zvišeni konjak!
Pa drugo vse forme sortirano blago;
Se idi pa kupi tam nade predrago!

Drugi křišt firma je Petrics Marija;
Tam takaj je blaga i vsa droberia!
Tam dobro pešteno je moći dobiti;
Če koji će pivo al' kinkusa piti!

Podgorelec Márton

Robádiegy.

(Drugiput dalje.)

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzése, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésre és megővására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ lilliomtej szappan. Védje „Steckenpferd“ készíti Bergmann et Co. czég szappan a/E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria-illetve szarar- s minden a szakkáma vágó üzletben. Darnbja 80 fillér. — Használóképén: csodálatosan beválik a Bergmann féle „Manera“ lillio mtejkrem fehé és finom női kezek megővására, ennek tubusa 70 fillért mindenütt kapható.

774 18-40

ledenih santhag govorilo, koje su u blizini i vrlo pogibeljne, popal ju je strah i ona skoči iz postelje te se je baš pridela oblačiti, kad netko pokuca na njezinih vratih i ona začu glas: »Svi na palubu! Pojase za plivanje prikapčiti!« — Taj glas se je ponovno često opetoval, čulo se je bježanje ljudih sim i tam, lupanje vratih, prestrašena pitanja, kaj se je dogodilo. Mistress Belkamp hiti svoj bundek na ramena te izadje iz kabine.

Na šetališnoj palubi prvoga razreda videla je ljude, kojim se je strah mogel iz lica čitati. Mornari su čune za spasavanje u more spuštali a oficiri su putnike batrivel velič, da je ladja doduše u takov ledeni brieg udarila, ali je tako načinjena, da nemre potonuti. Samo za vekšu sigurnost se budu žene i dieca u čune namiestili. Osiguravanje, da ladja nemre potonuti, umirilo je mrš Belcamp na toliko, da nije hotela u čun. Ali zmešarija i larma je postajala sve veća i sve se je natiskavalo do spasavajućih čunov i kad je videla to ozbiljno borenje za sigurnim miestom, prestrašila se je na toliko, da je pala u omiljavicu. Na jedan krat začu glas kraj sebe: »Spasite se milady, ladja tone!«

probudila te se prestrašeno okolo zgledavala, spazila je u svojoj blizini svojega osloboditelja Brunnbauera, te joj je sada postal položaj jasan u kojem su se svi skupa nahadjali. Zahvalnim pogledom pogleda Brunnbauera, kojim mu je kakti rekla, da mu to, kaj je na njoj počini, nikada neće zaboraviti.

Poslie višesatnoga bludenja po moru, zagledali su brodolomci iz daleka parobroda »Carpathiu«, koja ih je na pol smrznute na brod primila te ih toplimi pitvinami podvorila a onda odmah u postelje pospravila. Poslie višesatnog mira, sastali su se mrš Belkamp sa svojim osloboditeljom na ladji. Ona mu se je liepo zahvalila i od tog vremenak pak do izkrcanja u New Yorku je taj par bil uvijek nerazdružij zajedno. A ovih danah je »kabel-telegram« iz New Yorka Brunnbauerovim roditeljem objavil ne samo spasenje njihovog sina iz potonule ladje »Titanic«, već i njegove zaruke sa mrš Belcamp. I sad će se siromaški bečki kelner u svoju domovinu kakti milijunaš vratiti. Velika nesreća »Titanic-a« je dvie osobe sretnimi učinila. Danas su valjda već muž i žena.

Em. Kollay.

mmázsa	l m.-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 50 —
Rozs elsőrendű	Herz	16 50 —
Árpa	Ječmen	15 20 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	18 20 —
Fehér bab új	Grah bel	21 00 —
Sárga bab	zati	19 00 —
Vegyes bab	zmésan	18 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	21 50 —
Tökmag	Košice	29 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáplulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. szám (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsáfluidó saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít cauzt, közhányt, idegyengeséget, oldalszúrást, szagatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábat, bémulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megakadályozza az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonal vagy hűléstől eredő hajok ellen is páratlan gyógyssikerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden úveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális úveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására öbajtuk adni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görce, étvágytalanság, veseség, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hasbajót Rebarbara-Elsáplulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelkezést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica
Centrale 124. sz. (Zágrábmege).

771 30-24

Az emberi kéz mint sérvkötő SENSATIÓS TALÁLMAŊY!

Kérjen ingyen prospectust!
Zárt borítékban portómentesen küldi
POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rakóczi-ut 10. Főemelet.

Csányi Lajos • Szállodája • Keszthely

Kényelmes, modern
szobák, fürdőszoba

(Vendégülösök, kávések és pincéreknek
tetemes engedmény)

261 sz. / 1912.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírtetesi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró-
ság 1912. évi Sp. II. 54/5 számú végzése
következtében Zakál Henrik ügyvéd által

képviselt Trajbar Balázs Csáktornya zrinyi-
kölvárosi lakosnak 28. kor. 60 fillér s jár.
erejéig 1912. évi április hó 30. án foganatol-
sított kielégülési végrehajtás után lefoglalt
és 700 koronára becsült 1 kancalóbol álló
ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. já-
rásbíróság 1912. V. 203/2 sz. végzése folytán
48 K 70 f bíróilag megállapított költségek
erejéig Százkón, Trajbar Balázs féle házban
leendő eszközössére

1912. évi július hó 5 napjának d. u. 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szán-
deközők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107.
és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett
a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is elfog-
nak adatul.

Csáktornya, 1912. jun. 19.

892

Budapestvidéki Autóbusz RT., Keszthelyen.

Igazgató: FRISCH SAMU ekszerész.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Keszthelyen Dyon-Bouton rendszerű
automobilokkal

Automobil közlekedési vállalatot létesítettünk;

Automobiljaink Keszthelyről a vidék bármely részére bérelhetők, de különös szult fektetünk
KESZTHELY-HÉVIZ, KESZTHELY-BALATONFÜRDŐ és a keszthelyi vasutállomással való
közlekedés gyors lebonyolítására és hisszük, hogy sikerülni fog a n. é. közönség megalégedését
elnyerni. A menetdíjakat következőleg állapítottuk meg:

1. Keszthely-Hévíz egyszeri menetdíj személyenkint	1 K 20 f
2. Keszthely-Balatonfűrdő	40 f
3. Keszthely-vasutállomás	60 f
4. Keszthely-Hévíz közti forgalomra 20 menetire, nem személyhez kötött bér- letjegyet adunk ki, ára	20 K

Az autók telefon útján is megrendelhetők.

TELEFON 45 szám.

Az autók állomás helyei: I. AMAZON SZÁLLODA.

II. HUNGARIA SZÁLLODA.

Videkről levelezés és megbízások Frisch Samu ur címére kéretnék.

Távíratí-cím: Frisch Keszthely.

894 2-1

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudo-
mására adni, hogy július 3-án, Csáktornyan, a tűzoltó-
egyesület szertárárpületének nagytermében a világhírű bécsi A. W. Schack-
féle akadémia rendszere szerint vezetett

szabásrajzolósi, mértékvételi és szabászati

tanfolyamot nyitok.

Teljes tisztelettel

Etzelsdorfer Elza

okleveles szabásztanítónő

„Zrinyi” szálló

852/912.

Hírdetmény.

893 1-1

Muraszentmária község képviselőtestületének f. év június hó 23-án
hozott határozatából kifolyólag közzététeik, hogy Muraszentmária község

vadászati joga

az 1871. évi XVIII. tc. 110 §., illetve az 1886. évi XXII. tc. 120 §-a értel-
mében 6 évi időtartamra f. évi július hó 28-án d. u. 3 órákor a köz-
ség házánál bérbeadni fog. — Arverési feltételek ugyanott betekínthetők.

Muraszentmária. 1912. június 23.

Fűzessy Gusztáv körjegyző.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papírkereskedésében Csáktornyan

874 4-52

600 hekto 1911-iki saját termésű

BOR

eladó Križovljan gradu Friedau
mellett. Ara 56 fillértől feljebb.

Csáktornyai fürdő

Patak-utca 9. szám alatt.

Modern kényelemmel berendezve
és minden igényeknek megfelelő

kádfürdők

Nyitva egész nap. :: Ögyes, gya-
:: korolt masszírozónő. ::

— Jegyek kaphatók: —

Nádasdi Nándor borbélyüzletében
Hirschsohn Testvérek divatruházában.
Mik Szilárd borbélyüzletében
Deutsch Salamon fűszerkereskedésében.
Strausz Sándor könyvkereskedésében
Hirschsohn Henrik fűszerkereskedésében
A pályaudvari tőzsdében.

A nagyérdemű közönség
szíves pártfogását kéri

♦ A TULAJDONOSOK ♦

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és disztő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::

Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén
legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és sza-
lonberendezések nagyválasztékban rak-
táron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos
és asztalos munkák pontosan, jutányosan
készíttetnek.

851 7-80

Boreladás.

Túlvásárlás miatt mintegy 700 hektoliter
különböző fajta első minőségű

Zalai bort

ajánlok megvételre.

Az árak 54 fillértől feljebb.

Tiszta kezelés!

Garantált jó minőség!

Tosch Károly, Zalaegerszeg.

BÉRMAAJÁNDÉKOKNAK

igen alkalmas, arany- és ezüstitárgyak nagy választékban és jutányos áron

..... KAPHATÓK: .....

ROSENFELD I.

ÓRAS- ÉS EKSZERESZNEL • CSAKTORNYÁN

14 karátos arany gyűrű - 4 kor.-tól feljebb
14 karátos arany nyaklánc 12 kor.-tól feljebb
14 karátos arany szentkép 4 kor.-tól feljebb
Valódi schweizi zsebóra - 5 kor.-tól feljebb